

Vaalilautakuntien ja vaalitoimikunnan asettaminen vuoden 2018 presidentinvaalia varten

212/00.00.00/2017

KH 20.11.2017 § 256

Lisätiedot:

kaupunginlakimies Lena Filipsson-Korento, puh. 050 3540121
etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Vaalilain 15 §:n mukaan kaupunginhallituksen on hyvissä ajoin ennen vaaleja asetettava kutakin äänestysaluetta varten vaalilautakunta ja laitoksissa toimitettavaa ennakkoäänestystä varten yksi tai useampi vaalitoimikunta (kotiäänestyksen hoitaa keskusvaalilautakunnan määräämät vaalitoimitsijat).

Koska Kauniainen on jaettu kolmeen äänestysalueeseen, tulee asettaa kolme vaalilautakuntaa. Sen sijaan Kauniaisissa on katsottu yhden vaalitoimikunnan riittävän. (Laitosäänestyspaikoiksi on määrätty hoivakoti Villa Anemone, Kaunialan Sairaala Oy ja Kaunialan Sairaala Oy:n tiloissa toimiva Kalliolan settlementin päihdeyksikkö; KH 4.9.2017 § 190.)

Vaalilautakunnan pääasiallisena tehtävänä on vaalipäivän (28.1.2018 ja mahdollisessa toisessa kierroksessa 11.2.2018) äänestyksen järjestäminen äänestysalueella ja äänestysalueella annettujen äänestyslippujen alustava ääntenlaskenta ja toimittaminen edelleen. Vaalilautakuntien toiminta alkaa viimeistään vaaliviikonlopun perjantai-iltana tai lauantaiamuna.

Vaalitoimikunnan tehtävä on järjestää ennakkoäänestys laitoksissa. Vaalitoimikunnan työ alkaa viimeistään ennakkoäänestyksen alkamispäivänä eli 17.1.2018 ja mahdollisen toisen kierroksen osalta 31.1.2018. Vaalitoimikuntien jäsenet voivat toimia myös vaalilautakunnassa vaalipäivänä.

Kuhunkin *vaalilautakuntaan* kuuluu viisi jäsentä (puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä) sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, kuitenkin vähintään kolme. Kauniaisissa on perinteisesti valittu vaalilautakuntiin 5 varajäsentä, jotka yleensä ovat kaikki myös osallistuneet työhön. Ehdotuksena on, että jälleen valitaan 5 varajäsentä.

Vaalitoimikuntaan kuuluu kolme jäsentä (puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja yksi muu jäsen) sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, kuitenkin vähintään kolme. Kauniaisissa on perinteisesti valittu 3 varajäsentä.

Vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan varajäsenet on asetettava siihen järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sijaan.

Vaalikelpoisuus vaalilautakuntaan ja vaalitoimikuntaan määräytyy sen mukaan kuin kuntalaissa säädetään (71 ja 74 §). Vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan jäsenet sekä varajäsenet on valittava vaalikelpoisista kunnan asukkaista. Lisäksi heidän tulee olla äänioikeutettuja.

Vaalilain 15 §:n mukaan sekä vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan jäsen-

ten että niiden varajäsenten tulee mahdollisuuksien mukaan edustaa asianomaisessa vaalipiirissä edellisissä eduskuntavaaleissa ehdokkaita asettaneita puoluekisteriin merkittyjä puolueita (kts **oheismateriaali**). Niin kauan kuin yksikin huomioon otettava äänestäjäryhmä on vailla edustusta, ei muusta ryhmästä saisi valita kahta edustajaa. Harkittaessa edustavuutta vaalilautakunnissa ja -toimikunnassa tarkastellaan jäseniä ja varajäseniä erikseen.

Vaalilain mukaan ehdokas ei voi olla vaalilautakunnan jäsenenä tai varajäsenenä, eikä ehdokas tai hänen lähisukulaisensa voi olla vaalitoimikunnan jäsenenä tai varajäsenenä.

Jokaisessa vaalitoimielimessä on oltava kumpaakin kansalliskieltä puhuvia, jotta pystytään palvelemaan äänestäjiä heidän omalla kielellään.

Tasa-arvolain 4 § 2 momentin mukaan tulee kunnallisissa toimielimissä olla sekä miehiä että naisia kumpiakin vähintään 40 %. Tasa-arvolain vaatimusten osalta jäseniä ja varajäseniä on tarkasteltava erikseen. Molempien sukupuolten edustajia tulee siten vaalilautakuntien varsinaisten jäsenten kohdalla olla vähintään kaksi ja sama koskee vaalilautakuntien varajäseniä mikäli heitä valitaan viisi. Vaalitoimikunnan kolmesta jäsenestä/varajäsenestä riittää, jos kumpaakin sukupuolta on vähintään yksi.

Vaalien kitkattoman kulun kannalta vaalilautakuntiin ja -toimikuntaan on pyrittävä valitsemaan riittävän kokemuksen ja pätevyyden saavuttaneita henkilöitä.

Kaikilta viime eduskuntavaaleissa ehdokkaita asettaneilta puolueilta on tiedusteltu puolueen halukkuutta osallistua kaupungin vaalitoimielinten asettamiseen ja pyydetty toimittamaan henkilöehdotuksia viimeistään 31.10.2017. Ehdotuksia tuli yhteensä 8 puolueelta (KD, Kesk., Kok., PP, PS, RKP, SDP ja Vihr.).

Oheismateriaalina on lista puolueiden ehdottamista henkilöistä. Punaisella on merkitty ne henkilöt, jotka olivat mukana kuntavaaleissa 2017 ja/tai eduskuntavaaleissa 2015. Vaalilautakuntiin on ehdotettu yhteensä 40 henkilöä ja vaalitoimikuntaan 8 henkilöä. Kaikille ehdotetuille ei siten voida paikkaa antaa.

Vaalilautakunnat

Sekä poliittista edustavuutta että tasa-arvolain vaatimuksia on huomioitava erikseen jäsenten ja varajäsenten kohdalla. Näin ollen lautakuntien paikat on huomioitava kuuden lohkon osalta erikseen (1. vaalilautakunnan jäsenet; 1. vaalilautakunnan varajäsenet; 2. vaalilautakunnan jäsenet jne.).

Koska jaettavana on yhteensä 30 paikkaa, jokainen ehdotuksen tehnyt puolue on oikeutettu ainakin 3 paikkaan. Kesk. ja Vihr. ovat esittäneet kumpikin 3 jäsentä ja PP vain 1, minkä takia kaikki näiden ehdottamat henkilöt ovat oikeutettuja paikkaan. Jäljelle jää 23 paikkaa jaettavaksi 5 puolueen kesken, jolloin jokainen on oikeutettu 4 paikkaan ja kolmelle puolueelle voidaan antaa vielä 5. paikka.

Koska varsinaisia jäseniä valitaan yhteensä 15 kpl, jokaiselle puolueelle ehdotetaan 2 paikkaa tältä osin (PP vain 1). Puolueiden mahdollisimman tasapuolinen kohtelu varsinaisen jäsenyyden ja varajäsenyyden osalta on yritetty huomioida (vaalilaissa ei ole tältä osin eroteltu puheenjohtajia ja varapuheenjohtajia muista varsinaisista jäsenistä). Aikaisempaa kokemusta on myös otettu huomioon (punaisella merkityt) ja pyritty mahdollisimman tasaiseen jakoon tältä osin. Erityisesti puheenjohtajiksi esitetään pitkään mukana olleita henkilöitä. Tasa-arvolain vaatimuksia ja kielitaitoa on myös huomioitu valinnoissa.

Vaalitoimikunta

Ehdotuksessa on otettu huomioon poliittinen edustavuus, aikaisempi kokemus, kielitaito ja tasa-arvolain vaatimukset.

Liitteenä on keskusvaalilautakunnan sihteerin edellä olevan perusteella laatima ehdotus vaalitoimielimiksi. Ehdotetut henkilöt ovat antaneet suostumuksensa ko. tehtävään. Mikäli ehdotukseen halutaan tehdä – tai joudutaan tekemään – muutoksia, muutosten tulisi koskea puolueiden sisällä samaa sukupuolta olevia henkilöitä. Puheenjohtajien / varapuheenjohtajien kohdalla pyydetään välttämään muutoksia.

KJ:

KH päättää

- asettaa vaalilautakunnat äänestysalueille 1, 2 ja 3 ja yhden vaalitoimikunnan vuoden 2018 presidentinvaalia varten,
- valita vaalilautakuntiin viisi jäsentä ja viisi varajäsentä sijaantulojärjestyksessä sekä vaalitoimikuntaan kolme jäsentä ja kolme varajäsentä sijaantulojärjestyksessä,
- nimetä jäsenet vaalilautakuntiin ja vaalitoimikuntaan ja määrätä yhden jäsenistä puheenjohtajaksi ja yhden varapuheenjohtajaksi kuhunkin vaalilautakuntaan ja vaalitoimikuntaan, liitteen mukaisesti.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.